

Başvuru Numarası : 2024/2285
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.03.2025/56
Karar Numarası : 2025/131
Başvuran : M.A.A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumunda yaşanan su kesintisinin mağduriyete neden olduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Bulunduğu ceza infaz kurumunda üç yıl boyunca yaz aylarında su kesintisi yaşandığını,

b. Kurumda yaşanan su kesintilerine ilişkin olarak 19/8/2024 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığına (Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü - DİSKİ); 23/9/2024 tarihinde ise Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumuna dilekçe sunduğunu;

c. Söz konusu dilekçelerine ilgili Kurumlar tarafından herhangi bir cevap verilmediğini iddia etmektedir.

3. Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından gönderilen cevabi yazıda;

a. İlgili Ceza İnfaz Kurumunda yaz aylarında yaşanan su kesintilerinin temel nedeninin Diyarbakır ilindeki mevcut şehir su irsaliye hattının yetersizliğinden kaynaklandığı; bununla birlikte yaz aylarında bostan sulama ve tarımsal faaliyetlerde içme suyu kullanımının artması nedeniyle bölgedeki Kayapınar ilçesine bağlı Talaytepe Mahallesinde hem planlı hem de plansız su kesintilerine gidildiği; kesinti olmayan günlerde ise ilgili ceza infaz kurumu yerleşkesine sağlanan şebeke su hattının debisinin düşük olması sebebiyle birinci ve ikinci etap su depolarının dolum sürelerinin günlük su tüketimini karşılamada yetersiz kaldığı; ilgili ceza infaz kurumunun yerleşkesine ait kuyulardan su temin edilmesi talep edilse de su kesintilerinin ikinci nedeninin yerleşkede bulunan ceza infaz kurumlarındaki su otomasyon sistemlerinin kapalı ceza infaz kurumları tarafından devre dışı bırakılması olduğu; bu durumun ise sınırsız su kullanımıyla sonuçlandığı ve kuyulardan alınan suyun, şebeke hattının debisinin düşük olması nedeniyle ihtiyacı karşılayamadığı,

b. Bu hususla ilgili olarak, ikinci etapta yer alan tüm kapalı ceza infaz kurumlarına, 5/7/2024 tarihli ve

2024/1277 muh. sayılı yazı ile su otomasyon sistemlerinin yeniden devreye alınması talebiyle bir yazı ve teknik raporun iletildiği; söz konusu yazıda, su depolarının su otomasyon sistemine uygun olarak inşa edildiği, su tüketiminin ise hükümlü ve tutuklular tarafından bilinçsiz bir şekilde yapıldığı, ayrıca bu otomasyon sistemlerinin Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından aktif olarak kullanılmasının gerektiğinin belirtildiği ve gerekli tedbirlerin alınması istendiği;

c. Bilinçsiz ve aşırı su tüketiminin önüne geçebilmek ve tutuklu-hükümlülerin günlük su ihtiyacını karşılayabilmelerini sağlamak amacıyla 24 saatlik süre zarfında 2-3 saatlik aralıklarla su kesintilerine gidildiği; öte yandan kapalı ceza infaz kurumlarına su verildiği zaman su otomasyon sistemlerinin çalışmaması nedeniyle bu kurumlara kotasız sıcak ve soğuk su temin edildiği;

ç. 17/5/2024 tarihinde, ikinci etap su deposunda meydana gelen hidrofor arızası nedeniyle motor sargılarının onarımı yapılınca kadar ikinci etap kapalı ceza infaz kurumlarına düşük basınçla su verildiği ve herhangi bir su kesintisinin uygulanmadığı; bunun yanı sıra, DİSKİ tarafından resmi internet sitesinde yapılan duyurulara göre, belirlenen tarihlerde su temini yapılamayacağını bildirildiği ve bu tarihlerde su kesintisi gerçekleştirildiği; bu kapsamda, ilgili tarihlerde Kurum nöbetçi Müdürüne bilgi verilerek 29/6/2024 tarihli su kesintisi tutanağı düzenlendiği; ayrıca, 14/6/2024 tarihinde DİSKİ tarafından gece saat 01.00'de gerçekleştirilen su kesintisine yönelik olarak çalışmayan kuyuların devreye alındığı ve depolarda su stoklanarak su dağıtımının yapıldığı; şebekeden su temin edilene kadar belirli saatlerde kotasız su temininin sağlandığı;

d. Kurumda su kesintisinin yaşanmadığı günlerde, kapalı ceza infaz kurumlarındaki su otomasyon sistemlerinin çalışmaması nedeniyle sınırsız bir şekilde hem sıcak su hem de soğuk su temin edildiği; kesintilerin meydana geldiği günlerde ise ceza infaz kurumu yerleşkesi içinde oluşan teknik arızalar nedeniyle bu arızalar onarıldıktan sonra gündelik yaşamı aksatmayacak şekilde, belirli aralıklarla su temininin yapıldığı; ayrıca, Ceza İnfaz Kurumundaki teknik problemler ve ilgili idarenin iradesi dışında, DİSKİ tarafından gerçekleştirilen su kesintileri durumunda, DİSKİ'den temin edilen 20 tonluk su tankerleri ile yerleşkedeki toplam 6.000 tonluk depoları doldurmak amacıyla kullanmaya çalışıldığı; su kesintilerinin devam ettiği süre boyunca, 3 saatlik periyotları aşmayacak şekilde kesintiye gidildiği ve bu kesintilerin sonunda 3 saatlik su kullanımı sağlandığı;

e. Su kesintisine ilişkin gerekli önlemlerin alınması hususunda hazırlanan teknik rapor çerçevesinde Kurum Vekil Müdürü tarafından ilgili mercilere 5/7/2024 tarihli resmi yazı yazıldığı; Kurum Birinci Müdürü tarafından ise DİSKİ'ye, yaz aylarında yapılması planlanan su kesintilerine Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesinin dahil edilmemesi hususunda talepte bulunulduğu;

f. 26/6/2024 tarihinde Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından şebeke hattındaki su yetersizliğinden dolayı hazırlanan teknik rapora istinaden DİSKİ'den gerekli çalışmaların yapılması yönünde personel görevlendirmesi talep edildiği;

g. 19/7/2024 tarihinde şebeke suyuna ek olarak kuyu suyunu daha verimli kullanabilmek ve su kesintilerinin önüne geçebilmek amacıyla DİSKİ tarafından debi ölçümü yapılmasının talep edildiği ve yapılan ölçüm sonuçlarında DİSKİ'nin belirlediği şartlar doğrultusunda pompa ve motorların büyütüldüğü fakat su kotalı otomasyon sistemleri kapalı ceza infaz kurumlarında çalışmadığı ve devre dışı bırakıldığı için yapılan işlemlerin sonuçsuz kaldığı belirtilmiştir.

4. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi (Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü- DİSKİ) tarafından gönderilen cevabi yazıda;

a. Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu Bütçe Ambar Bürosu tarafından kendilerine gönderilen 14/6/2024 tarihli Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları Yerleşkesinde içme suyu kesintileri yaşandığını ve Kurumun temel ihtiyaçları ile olası yangın durumlarında mağduriyet yaşanmaması için Ceza İnfaz Kurumu yerleşkesinin su kesinti planının dışında tutulması yönünde talep içeren yazıya istinaden ... sayılı yazı ile

verdikleri cevapta; DİSKİ'nin Ceza İnfaz Kurumu yerleşkesi için planlanan herhangi bir su kesintisi programının bulunmadığı, yaşanan su kesintisinin ise aşırı tüketimden kaynaklandığı, sorunun kendilerine iletilmesiyle ivedi bir şekilde Ceza İnfaz Kurumu yerleşkesine tanker vasıtasıyla 13-23 Haziran 2024 tarihleri arasında 34 adet tanker seferi yapılarak yaklaşık 415 metreküp su sağlandığı, öte yandan yaşanabilecek içme suyu yetersizliklerinde kendilerine bilgi verilmesi durumunda tekrar taşıma su arzı yapılacağı;

b. Bununla birlikte İl merkezine (Bağlar, Kayapınar, Sur ve Yenişehir İlçeleri) arz edilen içme ve kullanma suyunda özellikle yaz aylarındaki aşırı tüketim, bahçe sulaması, kayıp-kaçak faktörleri, elektrik kesintileri gibi nedenlerden dolayı yetersizlikler yaşanabildiği, mevcut durumda üretilen suyun takibi ve içme suyu yetersizliklerinin asgari düzeye indirilmesi amacıyla idari ve fiziki kayıp-kaçak ekipleriyle birlikte çalışmaların devam ettiği, içme suyu üretim kapasitesinin artırılması için alternatif kaynaklara yönelindiği ve şehir içme suyu şebekesinden beslenen kırsal mahallelerde sondajlar açılarak şehir şebekesinden ayrılmasının planlandığı, bu maksatla projeler hazırlandığı ve ihale sürecinin başlatıldığı, ayrıca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) bünyesinde ihalesi yapılan, yapımına başlanan ve inşaatın tamamlanmasıyla birlikte kendilerine devredilecek olan Dicle Barajı 2. kademe isale hattı ile birlikte su üretim kapasitesinin iki katına çıkarılacağı ve su sorununun giderilmiş olacağı belirtilmiştir.

5. Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından gönderilen cevabi yazıda;

a. Ceza İnfaz Kurumunun Kampüs Ceza İnfaz Kurumları içerisinde yer alması nedeniyle su ihtiyacının Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumunca sağlandığı, Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından 26/03/2024 tarihli ve ... sayılı yazısında "DİSKİ'den kaynaklı arıza nedeniyle 27/03/2024 tarihinde 08.00 ila 17.00 saatleri arasında su kesintisinin yaşanacağı", 14/06/2024 tarihli ve ... sayılı yazısı ile "Şebeke su hattından su gelinceye kadar sıcak su hattının kapalı tutulacağı, 2 saatlik aralıklarla soğuk su kullanımında kesintiler yapılacağı, kesintilerin DİSKİ Genel Müdürlüğü tarafından hangi saat ve hangi günlerde yapılacağı belli olmadığından gerekli önlemlerin alınması", 08/07/2024 tarihli ve ... sayılı yazısında "Su sondaj kuyu pompasının arızası nedeniyle su depolarına yeteri kadar su depolanmadığı için 08/07/2024 tarihinde 15.00 ila 18.00 saatleri arasında su kesintisi yaşanacağı", 12/9/2024 tarihli ve ... sayılı yazısında "Kanalizasyon kaynaklı arıza nedeniyle 12/9/2024 tarihinde saat 14.00'de su kesintisi yaşanacağı" yönünde bildirimlerin yapıldığı,

b. Kurumda su kesintisinin yaşanmadığı dönemde mahpuslara günde kaç litre soğuk ve kaç litre sıcak su verildiği hususunda, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 31/8/2022 tarihli ve ... sayılı yazısında sürdürülebilir su yönetiminin efektif bir şekilde sağlanması için kişi başı günlük 100 litre sıcak, 150 litre soğuk su arzı sağlandığı, ihtiyaç halinde oda bazlı 25 veya 50 litre eklemesinin yapıldığı; su kesintisinin yaşandığı dönemlerde ise su deposunun bulunmaması sebebiyle suyun sağlanamadığı,

c. Su kesintisine ilişkin alınan önlem ve tedbirler hususunda, Ceza İnfaz Kurumunun yerleşke içerisinde yer alması nedeniyle belirtilen hususların Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumunca sağlandığı, su kesintisinin yaşanacağını kendilerine bildirilmesi durumunda tutuklu ve hükümlülere duyuru yapıldığı, Kurum kantininde 1,5 litre su satışının yapıldığı ayrıca su kesintisi durumunda mağduriyet yaşanmaması adına 18 litre ve 50 litrelik su kovalarının satışlarının yapıldığı;

ç. 17/5/2024 tarihli Teknik Rapor'da 10/5/2024 tarihinde ikinci etap su deposunda yer alan motorların arızalandığı, bu depoya bağlı Ceza İnfaz Kurumlarına düşük basınçlı su verilmek zorunda kalındığı, düşük basınç sebebiyle kazan su ısıtma işleminin gerçekleştirilemediği, bunun üzerine iki motorun arızası tek motor arızasına düşürülerek eski basıncın geri sağlandığı ve çalışır duruma getirildiği,

d. 6/6/2024 tarihli Teknik Rapor'da Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumunun ikinci etap aktarma deposunda bulunan hidrofor panosunun güç kartının yanması sonucu hidrofor motorlarının çalışmadığı, panonun eskimesi ve parçalarının temin edilememesi sebebiyle pano değişimine gereksinim duyulduğu hususunun tespit edildiği,

e. 14/6/2024 tarihli Teknik Rapor'da 14/6/2024 tarihinde DİSKİ tarafından plansız ve kendilerine haber verilmeden su kesintisi yapılması üzerine DİSKİ'de arıza kaydı oluşturulduğu ve su kesintisi hususunda bilgi talebinde bulunulduğu, bunun üzerine kendilerine su kesintisinin herhangi bir plan çerçevesinde olmadığı ve arızadan kaynaklandığı bilgisinin verildiği, Ceza İnfaz Kurumu yerleşkesinde pasif durumda bulunan 3 adet su kuyusunun aktif hale getirildiği, bununla birlikte DİSKİ'den 30 adet 15 tonluk taşıma su takviyesinin yapıldığı fakat günlük su tüketiminin fazla olması nedeniyle bu miktarın ihtiyacı karşılayamayacak düzeyde olduğu, 15/6/2024 tarihindeki olası bir su kesintisi durumu için kuyulara gece su dolumu yapıldığı,

f. 25/6/2024 tarihli Teknik Rapor'da ikinci etap aktarma su deposunda şebeke su hattının bulunmaması ve depo kapasitelerinin düşük olması sebepleriyle kuyu suyu ile aktarma deposunun doldurulamadığı, yine şebeke hattı deposundaki kapasitenin düşük olması sebebiyle ikinci etapta bulunan Kurumların su ihtiyaçlarının karşılanamadığı ve kuyu suyunun aktarma deposundan şebeke deposuna aktarılacak zorunda kaldığı, bununla birlikte kuyu suyunun kalitesinin artırılması için gerekli tüm işlemler yapılsa da iklim şartları nedeniyle suyun kalitesinin düştüğü, dolayısıyla DİSKİ tarafından gerekli saha keşfinin yapılarak yeni bir içme suyu şebeke hattı ile aktarma deposunun beslenmesinin gerektiği,

g. 5/7/2024 tarihli Teknik Rapor'da ise Ceza İnfaz Kurumları yerleşkesinde ikinci etapta yapılan incelemede havaların ısınmasıyla su tüketiminin aşırı arttığı dolayısıyla su depolarındaki su seviyesinin hızla azaldığı ve depoların doldurulamadığı, tuvalet, banyo ve havalandırma alanlarında israfın önlenmesi ve yeşil alanlarının sulanmasında kullanılan su miktarına dikkat edilmesi, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi kapsamında su tüketiminin asgari seviyede tutulması ve mevcut su otomasyon sistemlerinin devreye alınarak su tüketimin sınırlandırılması gerektiği, aksi taktirde su tüketiminin aşırı olması ve su depolarının dağıtım hidrafor seviyesinden düşük duruma gelmesi gibi durumlarda günün belli saatlerinde su kesintilerine gidilmek zorunda kalılabileceği,

ğ. 19/7/2024 tarihli yazı ile DİSKİ'ye ikinci etapta bulunan iki adet sondaj su kuyusuna müdahale edilebilmesi için debi ölçümlerinin yapılması hususunda talepte bulunulduğu,

h. 14/8/2024 tarihli Teknik Rapor'da ikinci etapta bulunan su depolarının birinci etaptaki su depolarına oranla küçük olduğu ve ikinci etap su depolarına bağlı 4 adet Ceza İnfaz Kurumunun bulunduğu, su tüketiminin arttığı yaz döneminde bu depoların yetersiz kaldığı ve yapılan incelemeler sonucunda kuyunun efektif bir şekilde çalışabilmesi için eklentiler yapılması gerektiği,

ı. 28/8/2024 tarihli yazı ile DİSKİ'ye, ikinci etaptaki yeraltı içme suyu tesisatı ve yangın tesisatında kaçakların bulunduğu, bu kaçakların son zamanlarda artarak Ceza İnfaz Kurumları yerleşkesindeki su depolarında ciddi oranda su kaybına sebebiyet vermesi nedeniyle kaçakların DİSKİ tarafından tespit edilmesi hususunda müracaatta bulunulduğu,

i. Bununla birlikte 14/8/2024 tarihli Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu Genel Bütçe Ambar Birimi tarafından düzenlenen "Lüzum Müzekkeresi"nde ikinci etap su kuyularının aktif çalışabilmesi için işgücü ve malzeme alımı talebinde bulunulduğu; 2/9/2024 tarihli "Lüzum Müzekkeresi"nde ise ikinci etapta bulunan kuyu revizyonunda kullanılmak üzere işgücü ve malzeme alımı talebinde bulunulduğu belirtilmiştir.

6. Muhatap Kurumların yazılı görüşü başvurana gönderilmiştir. Muhatabın yazılı görüşüne ilişkin başvuran tarafından gönderilen cevabi yazıda;

a. İlgili makamlar tarafından ikinci etapta yer alan su deposunun su tutma kapasitesinin yetersiz olmasından dolayı bu bölgeye su verilememesinin ayrımcılık olduğu,

b. DİSKİ'nin resmi yazışmalarındaki belgelerde tarih ve sayıya yer vermemesinin görevini ne zaman yaptığına ilişkin konuyu açıklamakta eksik kaldığı belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı"* başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

9. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

10. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Ön incelemenin yapılması"* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) e) Belli bir konuyu içerip içermediği, (...) yönlerinden incelenir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in *"Karar türleri"* başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Başvuran; bulunduğu Kurumda yaz dönemlerinde su kesintisinin yapıldığını ve bu nedenle suya erişim konusunda problem yaşandığını iddia etmiştir.

15. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında Yer Alan Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 Sayılı Tavsiye Kararına ek olarak yayınladığı

kararın "Hijyen" başlığı altındaki 19.3'üncü maddesi şöyledir: "*Mahpuslar, hijyene ve mahremiyete saygı gösteren sıhhi imkânlarla her an ulaşabilmelidirler.*"

16. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunlar ceza infaz kurumu idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetim hataları veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahpuslar için bir ceza infaz kurumundaki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Ceza infaz kurumlarındaki yaşam, mahpuslara sağlanan aktivitelerin genişliğinden, mahpuslar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (Anayasa Mahkemesi [AYM], Turan Günana, B. No: 2013/3550,19/11/2014, para. 37).

17. Anayasa'nın 17'nci maddesi, ceza infaz kurumunda tutulan bir mahpusun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını da koruma altına almaktadır. İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahpusları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir (AYM, Turan Günana, para. 39).

18. Bir muamelenin, Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekir. Her olayda asgari eşiğin aşıp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir (AYM, Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Tutulma koşullarının Anayasa'nın 17'nci maddesi yönünden yapılacak asgari ağırlık seviyesi değerlendirmesinde; tutulma süresi, açık havada egzersiz yapma olanakları, koşulların fiziksel ve zihinsel etkileri, bazı durumlarda mahpusun yaşı, cinsiyeti, sağlığı ve davanın tüm koşulları gibi birçok faktörün önemli rol oynadığı belirtilmelidir (AYM, Cengiz Yetgin, B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 58).

19. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) tarafından 25-26/9/2023 tarihlerinde Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen inceleme ziyareti neticesinde hazırlanan ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından 19/4/2024 tarihinde kabul edilen 2024/23 sayılı Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu'nda; Kurum yerleşkesinde kullanılan suyun önceki yıllarda 6 adet artezyen kuyusundan gelen suyun arıtılmasıyla elde edildiği, yapılan çalışmalar neticesinde artık şebeke suyu kullanıldığı ve artezyen kuyularının kapatıldığı, söz konusu Ceza İnfaz Kurumları yerleşkesinde yer alan su depolarında teknik arızaların yaşanabildiği ve gerekli onarımın yapılması süresince suların kesilebildiği, su dağıtımının, oda girişlerindeki su sayaçları ve otomasyon sistemi ile sağlandığı, ziyaret tarihinde mahpusların günlük 200 litre soğuk ve 80 litre sıcak su kotasına sahip olduğu bilgisi verilmiştir. Kurumun sıcak su ihtiyacının Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından merkezi doğalgaz sistemi ile sağlandığı ifade edilmiştir (TİHEK, Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2024/23, Ankara, 2024, s.9). Ayrıca söz konusu Ziyaret Raporu'nda, Diyarbakır Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Laboratuvarı tarafından düzenlenen analiz raporunda; Kurumun şebeke suyunun 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik'e uygun olduğu, şebeke suyunun içilebilir olduğu dolayısıyla içme suyu ihtiyacının şebeke suyuyla karşılandığı; buna ek olarak mahpusların, kantinden de pet şişe su temin edebildikleri belirtilmiştir (TİHEK, Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2024/23, Ankara, 2024, s.13-14).

20. Başvuran, bulunduğu Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaz aylarında sıklıkla su kesintisinin yaşandığını iddia etmekle birlikte Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu'nda yer alan değerlendirmeler ile muhatap kurumların cevap yazılarından; Diyarbakır ilinde yaşanan mevsimsel kuraklığın etkisiyle il genelinde suyun azaldığı dönemlerde planlı su kesintilerinin yapılabildiği ve mahpusların herhangi bir mağduriyet yaşamaması için su kullanımının en az olduğu

belirli saat aralıklarında kesintilerin gerçekleştirildiği, öte yandan su kesintileri hususunda muhatap Kurumun, DİSKİ'ye gerekli bildirimleri yapmasına karşın hem teknik arızalar hem de iklim şartlarının olumsuz etkileri sonucunda Ceza İnfaz Kurumu yerleşkesinde su arzında sorunlar yaşandığı, gelecek dönemlerde bu sorunların yaşanmaması için DSİ Genel Müdürlüğü bünyesinde ihalesi yapılan, yapımına başlanan ve inşaatın tamamlanmasıyla birlikte su arzı sorununu sona erdirmesi beklenen Dicle Barajı 2. kademe isale hattı ile birlikte su üretim kapasitesinin 2 katına çıkarılacağı; bununla birlikte teknik arızanın yaşandığı su deposunun etkin bir şekilde hizmet vermesi için gerekli olan altyapının temini hususunda materyal ve işgücü satın alım süreçleri işletilmeye başlatılarak su sorununun giderilmesi için gerekli olan adımlar atıldığı anlaşılmıştır.

21. Bununla birlikte, meydana gelen her teknik arızanın ya da mevsimsel kuraklığın beraberinde getirdiği sonuçların kötü muamele olarak tanımlanamayacağı, muhatap Kurum tarafından teknik arızalar hususunda yapılan çalışmaların ve DSİ Genel Müdürlüğü tarafından hizmete sunulacak olan yeni su kaynaklarının açılması suretiyle günlük su ihtiyacının karşılanması yönünde olumlu adımların atıldığı, sorunun geçici bir durum olması sebebiyle günlük hayatı, ceza infaz kurumunda bulunmanın doğal sonucu olan ısırap düzeyinin ötesinde etkileyecek hale getirmediği anlaşılmış olup başvuranın mezkûr iddiasının kötü muamele yasağı kapsamına girebilecek asgari eşiğe ulaşmadığı ve kötü muamele yasağının ihlal edilmediği tespit edilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye